

GAEC 5: Pridd a stoc garbon – Cyfyngu ar waith trin tir i ddiogelu pridd rhag erydiad

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Tachwedd 2015

www.llyw.cymru

Amcan y rheol hon yw diogelu pridd rhag erydiad trwy osgoi rhai gweithgareddau.

Mae cywasgu'r uwchbridd a'r isbridd yn gallu gwneud difrod mawr i adeiladwaith y pridd, gan effeithio ar dyfiant gwreiddiau a lleihau'r dŵr a'r aer y mae'r pridd yn gallu eu cario. Gallwch leihau'r difrod hwn ac yn wir ei osgoi yn llwyr trwy gymryd y camau priodol.

Prif ofynion

- Peidiwch â gadael i anifeiliaid orbori tir amaethyddol.
 - Peidiwch â gadael i unrhyw beth stablad (sathru) na rhigoli'r tir.
 - Peidiwch â gweithio ar y tir â pheiriannau os yw'r pridd yn llawn dŵr, oni bai bod rhaid am y rhesymau canlynol:
 - a) lles anifeiliaid neu i ddiogelu pobl;
 - b) gwella draeniad y pridd;
 - c) rhoi gypswm mewn pridd sydd wedi'i lygru gan ddŵr heli;
 - d) cadw at ddyddiad contract i gynaeafu cnwd ar bridd llawn dŵr; neu
 - e) bod tir llawn dŵr o fewn 20 metr i fynedfa tir sydd heb fod yn llawn dŵr a bod yn rhaid ichi fynd i'r tir hwnnw.
- Pwysig. Os oes yn rhaid cynnal un o'r uchod, rhaid rhoi tystiolaeth ffotograffig neu brawf arall i Taliadau Gwledig Cymru i brofi'i fod yn gwbl angenrheidiol.
- I osgoi erydiad ar dir sy'n cael ei gynaeafu'n hwyr neu dir lle mae'r porthiant neu'r cnwd gwreiddiau wedi'i bori at y bôn ac nad yw'n bosib hau cnwd gorchudd, rhaid rhoi mesurau priodol yn eu lle i ddiogelu'r pridd rhag ei erydu, naill ai trwy godi ffens waddodion neu ddefnyddio aradr gynion.
 - Rhaid llenwi a chyflwyno ffurflen asesu risg pridd garw i Taliadau Gwledig Cymru os ydych yn gadael pridd sydd wedi'i aredig yn arw rhwng y cynhaeaf ac 1 Mawrth y flwyddyn ganlynol.

Archwiliadau maes

- I gadarnhau nad yw'r pridd yn cael ei olchi i lawr llethrau neu oddi ar y cae.
- I chwilio am arwyddion bod da byw wedi erydu glannau cwrs dŵr yn drwm.
- I chwilio am arwyddion stablad (sathru) a rhigoli trwm.
- I chwilio am arwyddion o orbori
- I weld a oes dŵr wedi crynhoi yn llwybrau tractor – byddai hynny'n arwydd bod y pridd wedi'i gapio neu ei gywasgu – a gofalu bod y llwybrau'n dilyn rhediad y cae.
- I ofalu bod y peiriannau sy'n cael eu dewis i drin y tir yn addas ar gyfer cyflwr y pridd ac nad yw'r pridd ar wely hadau yn rhy fân, yn enwedig ar bridd ysgafn.
- I ofalu bod mesurau addas wedi'u cymryd i ddiogelu'r pridd rhag erydiad ar dir sydd wedi'i gynaeafu'n hwyr neu lle mae'r porthiant neu'r cnwd gwreiddiau wedi'i bori at y bôn neu lle bo wyneb garw yn cael ei adael dros y gaeaf.

Arfer da

- Darparwch gafnau dŵr i'ch stoc er mwyn diogelu cyrsiau dŵr. Symudwch y cafnau hyn yn rheolaidd.
- Os ydych yn rhoi bwyd ychwanegol i'ch stoc, gofalcon nad ydynt yn sathru llystyfiant lled naturiol nac yn stablad y pridd na bod y cerbydau sy'n cario'r bwyd yn rhigoli'r pridd.
- Symudwch y cafnau bwydo'n rheolaidd.
- Sicrhewch nad yw da byw yn sathru ar llystyfiant sensitif e.e. ar fannau gwlyb, cyforgors a choetir.

- Defnyddiwch deians sy'n gwasgaru pwysau'r cerbyd neu olwynion dwbl lle bo angen. Peidiwch â defnyddio cerbyd os oes perygl y gallai ddifrodi'r tir.
- Rhowch sylw arbennig i dalarau a llwybrau tractorau rhag eu cywasgu gan symudiadau rheolaidd.
- Ar waelod caeau sydd ar lethr a lle mae erydiad yn debygol, gadewch lain o dir 5 metr o led heb ei aredig na'i drin, neu godwch ffens waddodion.

Am fwy o wybodaeth, cysylltwch â:

Llywodraeth Cymru

Cyfoeth Naturiol Cymru

Gweler y daflen 'Cysylltiadau Defnyddiol' yn y pecyn hwn